

Nr 147.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt före detta underofficeren av andra graden vid flottan, maskinisten P. M. Johansson; given Stockholms slott den 13 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÜLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet HANSSON anför.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition till 1919 års lagtima riksdag (nr 302) därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid marinen.

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungörelse den 29 augusti 1919 (nr 569) fastställda grunderna för ifrågavarande pensionsförbättring stadgades såsom villkor för erhållande av nämnda förmån, bland annat, att vederbörande avgått ur tjänsten *efter uppnådd åldersgräns*. Uti det av arméns och marinens avlöningssakkunniga den 14 februari 1919 avgivna betänkandet med förslag i ämnet, som läg till grund för nyssnämnda proposition, framhöllo

emellertid de sakkunniga, att, därest fråga skulle uppkomma om pensionsförbättring för tjänst innehavare, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vanförhet eller lyte befunnes för framtiden oförmögen till tjänstgöring och på grund härav måste före uppnådd pensionsålder avgå med viss pension, sådan fråga torde särskilt böra underställas riksdagens prövning.

I proposition till 1922 års riksdag (nr 171) framlades förslag rörande vissa reviderade grunder för ifrågavarande pensionsförbättring i syfte, bland annat, att bestämmelserna om pensionsförbättring skulle vinna anslutning till det från och med ingången av år 1922 tillämpade nya avlöningssystemet. Sedan propositionen av riksdagen bifallits, utfärdades kungörelse i ämnet den 15 juni 1922 (nr 336). I denna kungörelse har ovanberörda villkor för erhållande av pensionsförbättring bibehållits.

Enligt punkten 8 i pensioneringsgrunderna för flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m., sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 17 september 1914 (nr 316), är löntagare, som icke uppnått den för rätt till fyllnads pension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, men som, efter att under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, skyldig att från tjänsten avgå mot åtnjutande av pension av statsmedel till belopp, motsvarande pension jämte fyllnads pension i den tjänst han innehar.

Med tillämpning av sistberörda bestämmelse fann Kungl. Maj:t genom beslut den 30 november 1923 gott dels bemyndiga stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona att meddela underofficeren av andra graden vid flottan, maskinisten Peter Magnus Johansson, vilken varit oavbrutet sinnessjuk sedan slutet av år 1919 och sedan den 9 november 1921 vårdats å Västerviks hospital samt för framtiden vore till tjänstgöring oförmögen, avsked från innehavande beställning, dels ock förklara Johansson berättigad att från och med dagen näst efter erhållet avsked under sin återstående livstid uppbära pension från allmänna indragningsstaten med 1,000 kronor årligen.

På grund av nämnda bemyndigande meddelades Johansson avsked den 3 december 1923.

Uti en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har nu Johanssons hustru Ruth Paulina Johansson i egenskap av förmyndare för Johansson anhållit, att denne måtte, utöver sagda pensionsförmån, komma i åtnjutande av pensionsförbättring.

Direktionen över flottans pensionskassa har uti avgivet utlåtande anført, att Johansson, som vore född den 12 januari 1874, utnämnts till underofficer av 2:a graden den 26 januari 1905, på egen ansökan överflyttats till

marinens reservstat den 15 juni 1916 samt återinträtt på stat den 6 augusti 1919, ävensom att Johansson efter utnämning till underofficer innehaft en tjänstetid av omkring 18 år 10 månader. Enligt gällande bestämmelser åtnjöte underofficer av 2:a graden vid marinen efter uppnådda 55 levnadsår och 30 tjänstår pension och fyllnadspension med tillhopa 1,000 kronor, var till komme pensionsförbättring enligt ovanberörda kungörelse den 15 juni 1922 av 910 kronor. De sammanlagda pensionsförmånerna utgjorde sålunda $(1,000 + 910 =) 1,910$ kronor. När Johansson vid avskedet icke uppnått den åldersgräns, som berättigade till pension och fyllnadspension, vore han jämlikt nyssnämnda kungörelse icke berättigad åtnjuta pensionsförbättring. Riksdagen hade emellertid i en del fall medgivit, att pensionsförbättring finge utgå till militära befattningshavare, vilka avskedats under enahanda omständigheter som Johansson, varför direktionen ansåge det med rättvisa och billighet överensstämmande, att även Johansson bereddes sådan förmån. Denna borde enligt direktionens mening beräknas enligt samma grunder, som plägat tillämpas i nyssberörda fall. I anslutning härtill hemställde direktionen, att Johansson måtte beredas pensionsförbättring med angivet belopp.

Statskontoret har uti avgivet utlåtande anført, att Johansson den 8 januari 1895 antagits till tredje klass sjöman och alltså stått i flottans tjänst i över 25 år. För erhållande av pension från flottans pensionskassa erfordrades emellertid, jämlikt 12 § av reglementet för kassan den 17 november 1899 (nr 92) sådan denna paragraf lydte enligt kungörelsen den 31 november 1913 (nr 261), att vederbörande stått i flottans tjänst under 30 år. Johanssons sammanlagda pensionsförmåner syntes därför enligt statskontorets mening böra utgå med $\frac{25}{30}$ av ovan angivna belopp, 1,910 kronor och sålunda böra utgöra i avrundat tal 1,592 kronor. Då Johansson redan tillkommande kassa- och fyllnadspension utginge med 1,000 kronor, syntes pensionsförbättring böra beredas honom med 592 kronor, att utgå från och med dagen efter erhållet avsked. Statskontoret hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Johansson finge från och med den 4 december 1923 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 592 kronor för år räknat, att utgå från allmänna indragningsstaten och åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i ovan angivna kungörelse den 15 juni 1922.

Under återopande av vad i ärendet förekommit finner även jag mig böra tillstyrka, att Johansson beredes pensionsförbättring. I fråga om pensionsförbättringens belopp ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Departements-
chefen.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förre underofficern av andra graden vid flottan, maskinisten Peter Magnus Johansson må räknat från och med den 4 december 1923 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 592 kronor för år räknat, att utgå från allmänna indragningsstaten samt åtnjutas i enlighet

med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 336) med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.
